

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KUN BÉLA. FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. ERDŐS KÁROLY.

Megjelenik
minden héten egyszer
szombaton, egy íven.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: DEBRECEN, KOLLÉGIUM
Ide kell küldeni a lap szellemi és anyagi ügyeire vonatkozó
minden közleményt, előfizetést, reklamációt és hirdetési díjat.

Elofizetési ar:
félévre 30000 korona.
Egyes szám ára 1500 kor.

Megújulás.

Ecclesia semper reformari debet. Ennek a reformáltatásnak kevésszer volt nagyobb szüksége, mint a mai időben. Úgy az általános keresztyén-séget illetően, mint közelebből a mi egyházunkra vonatkozóan. A világ keresztyénsége szörnyű mez-telenségben mutatta be magát a világháború alatt; láthattuk, mennyire szolam és szertartás-keresz-tyénség és milyen nagyon kevés köze van a Meg-váltóhoz. A hazai általános keresztyénség még most is mutogatja magát, mint politikai és köz-gazdasági keresztyénség s váltig kellemezteti magát azoknak, akik nem tudják, vagy — ki tudja mi-lyen érdekből — nem akarják meglátni a kendő-zött voltát; a keresztyénség gyönyörű színe alatt a gyűlölködés, hatalomvágy és kapzsiság tombolá-sát. A magunk szegény egyháza tajékan meg ha körül nézünk, többet látunk vallási közönyösségből, hitetlenségből, az egyház iránti érdeklődés teljes hiányából, semhogy merjünk egy kissé komolyabb vizsgálódásra is vállalkozni, mert az első tekintetre is annyi ijesztő tojul a szemünk elé.

Telve vagyunk göggel, hogy a mi egyházunk a nép egyháza, de a néppel, a nép vallásával, lelki életével alig, vagy éppen semmit sem törő-dünk s a nagyszerű demokratikus frázisokat a világért sem azért harsogjuk, hogy a dicső demokrá-cianak emlegetésével a népet közelebb vigyük a benső egyházi élethez, az egyház által Jézus Krisztushoz, hanem csak azért, hogy a magunk hatalmi törekvéseit szolgáljuk ezen az úton, hogy minket válasszon meg a demokratikus egyházi szervezetünkre nyomatékosan figyelmeztetett nép, ne mást; még jó, ha csak az egyházi életben tesszük ilyen módon szolgálókná a demokratikus egyházi szervezet jelszavával beszervezett népet. A másik részünk meg, amelyiknek nem tetszik az eféle demokrácia, egyszerűen félrevonja az orrát és távol tartja magát az egyházi élettől, anélkül, hogy csak egyetlen kísérletet is tenne az igazi keresztyén demokrácia, a Jézus Krisztusnak egy-formán szolgálás demokráciája előbbrevitelére. Így lesz aztán az egész egyházi életünk hova-tovább üres formassággá, komoly vallásos tartalom nélkül, még külső egyházi intézményekben is,

merő látszattá, az egyháztagnak — nem hívek — látszat-jogainak játék-gyakorlásává. Szavazunk, vá-lasztunk, forma szerint, derűre-borura, de nem érezzük a felelősséget, mely rettentően nehezedik reánk, amikor a Jézus Krisztus királyságának kor-mányzóit kiszemelni vagyunk hivatva; szavazunk kortes-irányítás mellett, vagy egyszerűen megelé-gedve az adott jelölttel és ha már magunkban nem keressük a Jézussal kapcsolódás elszakíthatatlan láncait, nem gondolunk azzal sem, vajjon azok akiket előjáróinkká teszünk, méltóbbak-e legalább az egyetlen Úrhoz, mint mi magunk.

Talán nagyon is keserű a szó, ami kijött a szánkunkon, talán nagyon is sötét a kép, amit magunk elé állítunk. Ám azt gondoljuk, a javulásnak a hibák megismerése az első kezdete. És nekünk na-gyon sok javulásra van szükségünk, ha eleink drága örökségét megtartani s megmenteni akarjuk. Pro-ximus ardet Ucalegon. Ideje, hogy reformáljuk magunkat s magunk által egyházunkat.

Egyház

Egyházmegyei gondnoki búcsúzó.

Nagytisztelű Egyházmegyei Közgyűlés!

Amidőn 1916 május havában, mondhatom sok töprengés után, elfoglaltam a hevesnagy-kunsági egyházmegyének gondnoki székét, egy-felől nagy öröm és komoly értelemben vett büszkeség, másfelől indokolt aggodalom érzései küzdöttek bennem.

Örömöm és büszkeségem természetes volt. Mint atyai és anyai ágon kálvinista lelkipásztori család sarja, aki egész gyermek- és ifjúkoromat egyszerű kálvinista parochiának áldott, derűs, tiszta légkörében éltem át s mint, aki összes is-kolai tanulmányaimat eleitől végig a debreceni református kollégiumnak puritán, egészséges, jellemképző, ódon falai között végeztem el: a sziklaszilárd kálvinista világnézetet, a hithűsé-get, az egyházszeretetet, az egyháza szolgálatára sarkaló belső ösztönt drága útravaló gyanánt vittem el magammal Debrecenből — Buda-

pestre. Közéleti állandóan nagy és terhes elfoglaltságom — a nemzetépítő nagy munkának akkori, ma már szinte álomszerűnek tetsző időszakában — annyira igénybevette időmet és erőmet, hogy egy darabig alig gondolhattam egyházamnak intenzívebb szolgálatára. Amde előbb a budai egyházrész, később az egész budapesti egyház parancsoló bizalma mégis egyházvezető munkára szólított engemet. Majd, amidőn a ránk kényszerített világháborúnak, ami élet-halálharcunknak, első dicsőséges felvonásában az én itteni dicsőenlékü elődöm és felejthetetlen kedves jó barátom: *Horthy Szabolcs*, a magyar közéletben, a kálvinista egyházi életben méltán vezérségre hivatott ez a talentumos férfiú a házáért, a régi Nagy-Magyarországért hősiessé halált halt: a világi vezér nélkül maradt egyházmegyének akkori lelkészi és világi vezető emberei részéről eléggé meg nem hálálható rokonszenvűekkel egyvertelműleg reám tekintettek s az egész egyházmegye egyhangú bizalma engem kívánt a gondnoki székbe ültetni. Hogyne örvendezett volna, hogyne lett volna büszke az én munkára kész kálvinista lelkem, amidőn épen a heves-nagykunsági egyházmegye nemcsak a tiszántúli egyházkerületnek, de az egész magyar kálvinizmusnak lélekszámra, fajsúlyra, tekintélyre nézve olyan kimagasló egyházmegyéje: a Horthyak hazája tüntetett ki a gondnoki tisztre elhívásával engemet.

Am éppolyan természetes volt az én egészen *indokolt aggodalmaskodásom* is. A kötelesség-érzet, a munkakészség, a buzgóság, a lelkesedés nem hiányzott, mert nem is hiányozhatott nálam. De amidőn szembe néztem a reám váró feladatkörrel; amidőn már akkor tisztában voltam azzal, hogy a magyar kálvinista egyházra, különösen pedig annak vezető embereire minő szerep vár a véget érni nem akaró romboló háború során s még inkább majd a háborút követő, sok tekintetben még súlyosabbá válható időkben, a romhalmaz eltávolításának, a romokból építésnek korszakában; ha — ismétlem — összemértem az én erőtelenségemet, az én elfoglaltságomat, az én időhiányomat a rám váró feladatkör méreteivel: bizony-bizony már akkor, közel egy évtizeddel ezelőtt is, komoly egyéni aggodalmakra volt okom. De a jó Istenben, az én itteni munkatársaim segítségével, a magam akaraterejében s különösen abban bízva, hogy időm — idővel több lesz: mégis elváltam a gondnoki tiszttel, melyet immár közel egy évtizeden át igyekszem tölem telhetően betölteni.

En Istenem, milyen volt ez a 8—10 esztendő! Mintha nem egy évtized, de egy évszázad lenne hátunk mögött. Mintha egy egészen idegen világba jutottunk volna, — abból a régen annyit ócsárolt, abból a rossznak képzelt világból egy igazán rossz, egy olyan rossz világba,

amelyről 10 évvel ezelőtt a legsötétebben látó pesszimista legkínosabb álmában sem álmodhatott. Jóformán minden jó összeomlott körülöttünk s gondterhes hosszú évek múltán is még mindig itt botorkálunk a régi világ romjai között, szomorú, erkölcsi, anyagi leromlottságban; egységes akarat, egységes cél, egységes remény nélkül; nagy elhatározásokra, lemondásokra, önfegyelmzésre, férfias erőfeszítésekre való képesség és készség nélkül, delejtű nélkül, a jobb jövő biztos útját mutató vezérszillag nélkül, a még mindig elég sötét magyar éjszakában.

Ilyen kimeríthetetlen, megpróbáltatásokban gazdag, ilyen sivár korszakban minő mérhetetlen feladat vár a vallásra, a hitéletre, az egyházakra, a magyar kálvinista egyházra! Milyen egyházi és egyháztársadalmi feladat vár a mi egyházmegyéinkre, ennek összes vezetőire, lelkészi-világi rendekre, mindenik egyházközösségre, mindenik presbiterre, mindenik egyháztagra!

Vajjon ezekben a rossz esztendőknél, ezekben a világtörténelmi nézőpontból tekintve „nagy időkben”, megtettük-e mindnyájan kötelességünket? Megtettem-e elsősorban én, az egyházmegye egyik elnöke, világi vezetője? Sajnos, kérdésemre megnyugtató választ egyáltalán nem adhatok. Igyekeztem ugyan hű maradni az én régi eszményeimhez, melyeket meg nem tagadtam és megtagadni nem tudok és nem akarok soha; igyekeztem beleilleszkedni az új világrendbe; igyekeztem akarni a relative legjobbat; igyekeztem teljesíteni tárgyilagosan, jól felfogott kötelességeimet. De itten teljesített munkám mértékével, eredményeivel évről-évre csak elégedetlenebb lettem. Nem az egyházmegyémben, nem munkatársaimban, hanem kizárólag bennem volt a hiba. Mentségem emberileg meg van, egyéni gátló körülményeimben. A mindnyájunkkal közös bajokhoz, szenvedésekhez, nálam ezeken felül még soknemű, fokozott különleges csapások: családi és egyéni megpróbáltatások is járultak. Erőm, időm 10 év múltán nem több, de inkább kevesebb lett. Régi közéleti egységes, terhes hivatásom helyébe több, kisebb, heterogén, de együttvéve talán még nehezebb tennivalóm támadt, mellyel szemben 10 évvel öregebb s — megsem tudnám határozni — mennyivel fáradtabb, törődöttebb lettem. Semmi kilátás, hogy erőm, időm a közeli vagy távoli jövőben több legyen.

Így, ha az itteni gondnoki tennivalókat idáig sem tudtam úgy ellátni, mint ahogy szerettem volna, a jövőben még kevésbé remélhetem a helyzetnek e részben jobbra fordulását. És hogy még csak egy tényre mutassak reá: a budapesti református egyházközösségnek világi elnöki minőségemben vezetése, az ottani építő, külső és belső egyházépítő terhes munka, nap-

nap után fokozódó mértékben annyira absorbeálja egyházi tevékenységemet: pirulnom kell önmagam előtt, amidőn budapesti főgondnoki munkám mértékét itteni gondnoki munkátlanságommal összehasonlítgatom. *Közéleti jelenlegi munkásságom központja kétségenkívül az egyházzolgálat; az én budapesti hivatásom bármelyik világi papnak, a nálam sokkal külömb embernek is teljes ambícióját kielégítheti. Tehát nem az egyházzolgálatról általában menekülni akarás, de épen a kötelelességtudó kálvinista lélek komoly parancsszava az, hogy ne kumuláljunk egy kézben olyan több tisztséget, melyek mindenike egész embert kíván és hogy senki közülünk ne foglaljon el olyan vezető helyet, amelyet kellően betölteni nem képes.*

Így — ismételten hangsúlyozni kívánom — nem a munkától meghátrálás, nem az egyéni kényelem, nem az egyházamhoz hűtlenség, de épen az egyházzsereget és komoly köteleltségérzet az, mely az itteni gondnoki állásomról való lemondás régóta érlelt gondolatának immár megvalósítására kényszerít.

Hogy elhatározásom *rám nézve mit jelent*: azt csak én tudom. Közel egy évtized alatt úgy összeforrtam egyházmegyémrel, volt és mostani elnöktársammal, lelkészi és világi munkatársaimmal, itteni sok jó barátommal, egyházközseinkkel; egyházmegyémrel minden megjelenésem — habár jóformán minden alkalommal kényes, néha áldatlan kérdések megoldásában kellett is részt vennem, — rám nézve mégis mindig jól eső öröm forrása volt, mert nem ugyan a magam ad hoc szerény munkásságában, de elnöktársam és munkatársaim állandó komoly munkájában s ennek eredményeiben mindig találtam valami felemelő mozzanatot. Elnézésük, szeretetük, helyettem is dolgozásuk mindeddig jóságosan fedezte az én itteni munkátlanságomat. Ezt az elnézést azonban továbbra azért nem vehetem igénybe, mert minden kilátásom megszűnt, hogy itt valaha többet dolgozhassam.

A reám nézve olyan kibeszélhetetlenül fájdalmas megválás súlyát csak az a tudat enyhíti, hogy lemondásommal — ismétlem — *egyházmegyém jól felfogott érdekei iránt tartozó köteleltséget* teljesíték, sőt tulajdonképen nincsen is szó végleges megválásról. A mi útaink egyházunk szolgálata közben eszmeileg is, tényleg is lépten-nyomon találkozni fognak; egyéni összeköttetésünk, egymáshoz való ragaszkodásunk nem szakad meg.

Ekként csupán a gondnoki, az elnöki szék-től veszek búcsút, sok kedves emléket viszek innen magammal, melyeket éltem fogytaig büszke örömmel fogok megőrizni. És amikor úgy érzem, hogy a szeretet, az emlékezés arany szála engem jövőre is ideköt: kérve-kérem a közgyűlés, az egyházmegye minden egyes tag-

ját, tényezőjét, mint én, tartsanak meg engem állandó szeretetükben és jó emlékezetükben.

Kisújszállás, 1924 október hó 22.

Dr. Némethy Károly.

Irodalmi szemle

Vezérkönyv a konfirmációi oktatáshoz. Utmutató tervezet az urvacsorázó református egyháztagok előkészítésének és felvételének gyakorlására. Írta *Forgács Gyula* református lelképásztor. A szerző tulajdona. Tahitótfalu 1924. Főbizományos a Magyar Traktátus Társulat Tahitótfalu, Pest megye, ahol a könyv megrendelhető 2 kor. 10 fill. alapáron. 16°, 135 lap. A gyakorlati lelkészkedés és irodalom terén ismert nevű szerzőnek „Ágenda” címmel megjelent s Lapunkban is nagy örömmel ajánlott konfirmációs kézi könyvéhez készült s régóta várt eme Vezérkönyv ikertestvére az Ágendának s így tartalmával, módszerével teljes mértékben méltó arra, hogy minél szélesebb körben elterjedve, szolgáljon az Úrnak.

Weber M. A protestáns etika és a kapitalizmus szelleme. Fordította Vida Sándor. Budapest, Franklin Társulat kiadása. Kis 8°, 122 lap, kötve. Ez a kis könyv gazdag tartalmával megérdemli minden komoly ember teljes figyelmét. A szerző a múlta és az eszmékre visszapillantva érdeklődően tárja fel a protestáns, főképen a református etikának józan és egyedül helyes elveit a kapitalizmussal vonatkozásban s minden gondolkozó előtt tisztán tárja fel azt az utat-módot, amelyen az elhagyott helyes ösvényre visszatérhetünk. A mai zürzavaros világban nem alkothat magának tiszta képet s nem vezetheti a reábizottakat okos irányban senki úgy, hogy nem ismeri az e köhyvben foglalt tényeket és igazságokat. Melegen ajánljuk t. Olvasóinknak.

Szombati-Szabó István, Régi japán költők. Versek. Műfordítási-antológia a Krisztus utáni 8., 9. és 10. század japán lírájából. Kolozsvár 1923. A „Kaiáka” kiadása. Kis 16°, 80 lap. Ára 15 leu. Kedves, tartalmas versek, élvezetes tolmácsolásban, amelyek bepillantást engednek kelet képzeletben és színekben gazdag világába, primitív, de mélységes gondolataival, pajzán tréfáival gyarapítva és üdítve.

Szombati-Szabó István, Lavinák éneke. Versek. Második ezer, Lugos 1924, 16°, 72 lap. A huszonkilenc költemény három főcsoportban bizonyosságot tesz arról, hogy a szerző közismert tehetsége erősödik, izmosodik mindnyájunk igaz öröme.

Különfelek

A heves-nagykunsági egyházmegye okt. hó 22-én tartotta őszi közgyűlését Kisújszálláson. Gyűlés előtt istentisztelet volt a templomban, ahol Nagy István helybeli lelképásztor imádkozott áhitattal s a vegyes kar énekelt Cziriák Zoltán kántor vezetésével igen szépen. A közgyűlést Török Imre espe-

res buzgó imádsága után dr. Némethy Károly gondnok nyitotta meg. A megnyitó beszéd egyszersmind kibúcsúzó beszéd is volt, úgyhogy annak elhangzásával az esperes az egyházmegye, Csomasz Dezső a lelkész, dr. Végh Sándor ügyvéd a világi részről vett megható búcsút a lelépő gondnoktól. Az aktuális tárgyakkal foglalkozó közgyűlés mazzanatai közül sokat lehetne tanulság okáért kiemelni, de csak egy parról történjék említés. Az új tanítók eskütétele után az új tanerőket figyelmeztette esperes arra az angol mondásra, hogy „kis gyermekek lábán megy előre a nagy világ”. A kálvineum segélyezésére 5 q búzát szavaztak meg. Az egyházmegyei intéző bizottságot megszüntették. A múlt iskolai évben járvány miatt egy iskolában sem volt szünet. Törvényes címen az iskolakötelesek 10%-a fel van mentve az iskolába járás alól. Nagy vitát idézett elő az, hogy egy nyugalomba vonult vallás-tanár, aki gyakorló ügyvéd lett, megtarthatja-e lelkészi jellegét? A közgyűlés nagytöbbsége arra az elvi álláspontra helyezkedett, hogy bárminő kenyérkereseti pályára lépő papi férfiú lelkészi jellegét elveszíti. A közgyűlés végén dr. Némethy Károly lelépő gondnokot örökös tiszteletbeli gondnokká kiáltották ki. Délben ékes pohárköszöntőkkel fűszerezett kitünő közebed volt, délután pedig a bírósági tárgyalások folytak le.

A bihari egyházmegyei lelkész-egyesület november 1. és 2. napján Furtán lelkészértekezletet tart. Az értekezlet jelentőségét emeli az, hogy ugyanekkor lesz a furtai három harang ünnepélyes felavatása.

Harangavatás. A tiszaszalkai egyház okt. hó 19-én avatta fel 416 kg-os új harangját. Az ünnepségen — mely a legteljesebb siker jegyében folyt le — vidéki vendégek is nagy számmal voltak képviselve. A harang megáldását Láncoz József esperes végezte, ünnepi beszédet Kovács Karoly gulácsi lelkész, e. m. tanácsbíró tartott. Énekszámokkal szerepeltek: Varga Ferenc vásárosnaményi lelkész, továbbá a tiszavidói és tiszaszalkai dalárdák. Délben ötven terítékes bankett volt, melyen az egyház anács teljes számban résztvett. Az elhangzott felköszöntők elismeréssel emlékeztek meg egyháztanács és lelkész együttes, buzgó munkázkodásáról, melynek eredménye mind szebb és nagyobb arányokban bontakozik ki a tiszaszalkai egyház fejlődésében s amelynek egyik bizonyossága ez az Isten dicsőségét hirdető új harang is.

A „Sass Béla és tanulóársai (1885.) alapítványá”-t, amely, debreceni kollégiumunk pénztárában, hittanhallgatóink anyagi támogatására létesült, a volt debreceni theologiai akadémiát 1885 június havában végzett hittanhallgatók, 1924 október 2-án, kiegészítették 1,000,000 (egymillió) koronára.

A nagybányai egyházmegye lelkészegyesülete szeptember 30-án tartott értékes összejövetelt Magoss Ferenc elnöklésével és Széll György esperes jelenlétével, mely alkalommal Miszti Mihály, Oláh Sándor, Visky Ferenc, Sárközi Lajos értékes előadásokkal szerepeltek. Sziki

Adám indítványára Kovács Gyula árváinak felsegélésére fejenként 50 leut szavaztak meg.

Előfizetési felhívás! Szerény egyházirodalmi munkásságom befejezéséül egyházi beszédeim ötödik kötetét óhajtom sajtó alá adni, Isten segítségével s lelkésztársaim jóakaratu támogatásában is bizva. A mű tartalmazni fog nyolc közönséges, hét ünnepi és hét különféle alkalmi beszédet, egytől-egyig eredetieket. Nemesen egyszerű, világos nyelven, gondos szeretettel írt, korunk lelki szükségéhez mért, vallásos és hazafias beszédek ezek, hasonlók a már eddig négy kötetben megjelent prédikációimhoz. Bizalommal kérem lelkésztársaimat, legyenek segítségemre ez utolsó művem kiadásánál is, mint voltak az eddigieknél, hogy a mostani magas nyomdai árak mellett művemre ne kelljen még rá is fizetnem, büntetésül merész vállalkozásomért. A mintegy 13—14 ívre terjedő kötet árát 60,000 koronában állapítottam meg, amelyért az előfizetőknek bérmentve, a megrendelőknek postai utánvétellel küldöm meg a művet, mely valószínűleg november hó közepe táján kerül ki a sajtó alól s melynek bolti ára sokkal magasabb lesz. — Kérem az előfizetést, illetve megrendelést lehetőleg mielőbb címemre, Bicskőre (Fejérm.) küldeni. Kartársi tisztelettel és szeretettel vagyok, Bicskőn 1924 október hó. *Lévay Lajos*, református lelkész, tb. esperes.

Hivatalos értesítés.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.
3139—1924. szám.

Valamennyi tanintézet igazgatóságának.

Felhívom a tanintézetek igazgatóságainak figyelmét a *nem állami tanintézetek alkalmazottai nyugdíjügyének újabb szabályozása* tárgyában a m. kir. Miniszterium által kiadott 1924. évi 7001. M. E. számú rendeletre (megjelent a Budapesti Közlöny 1924. évi 206. számában) és ezen rendelet végrehajtása tárgyában a vallás- és közoktatásügyi Miniszter által kiadott 1924. évi 95.000/IX. számú körreleletre (megjelent a Budapesti Közlöny 1924. évi 213. számában). Egyszersmind felhívom az igazgatóságokat, hogy a végrehajási rendeletben előírt kötelezettségeknek hiány és késedelem nélkül sürgősen tegyenek eleget.

Debrecen, 1924. október 31.

Atyafiságos szeretettel

Révész,
püspök-h.

2988—1924. szám.

Körlevél

a középiskolák igazgatóihoz.

Mint hogy az alábbi egyházkerületi határozat annak idején elnézésből az egyházkerületi középiskolák közül csak a debreceni gimnázium igazgatóságával közöltetett, most az összes többi középiskolák figyelmét azzal hívom fel, hogy ahhoz a folyó iskolai év II. felétől kezdve feltétlenül alkalmazkodjanak.

Kivonat

a tiszántúli református egyházkerület Debrecenben 1924. július hó 24. napján tartott rk. ib. gyűlése jegyzőkönyvéből.

164. szám.

A koll. gt. 223—924. sz. végzésével a gimnáziumi és tanítóképző-intézeti iskolai díjakat állapítja meg.

Egyházkerületünk.....; a felügyelői nyugdíjárulékot, valamint a felügyeleti díjat az egyházkerület összes középiskoláira nézve 2—2 aranykoronában, együtt 4 aranykoronában szabja meg.

Debrecen, 1924. évi október hó 23.

Révész,
püspök-h.

2990—1924. szám.

Körlevél

a nagytiszteletű Esperes urakhoz.

Egyházkerületünknek folyó évi szeptember hó 25-én tartott közgyűlésében hozott 222. sz. határozatát alább közlöm.

Kivonat

a tiszántúli református egyházkerület 1924. évi szeptember hó 25. s következő napjain Debrecenben tartott közgyűlésének jegyzőkönyvéből.

222. szám.

Az Egyetemes konvent elnöksége tudomásvétel és esetleges további intézkedés végett megküldi a Vallás- és Közoktatásügyi miniszternek a kántori illetmények tanítói javadalomba való beszámítása tárgyában 142,141—1923. VIII. c. szám alatt kelt átíratat. Ezen átírat szerint a kántortanítói állomásokon a kántori illetmények — eltekintve a stóllak és speciálisan kántori funkciók *esetenkénti díjazásának* minősülő járandóságoktól — tanítói illetményekül számíttatnak be az iskolafenntartó terhére megállapított helyi hozzájárulás összegébe. Ez a rendelkezés mindaddig megmásíthatatlan, míg az ország pénzügyi helyzetében lényeges javulás nem áll be. Amennyiben azonban az Egyetemes Egyház szükségesnek tartaná, hogy a kántori díjazás kérdése a kántortanítók előnyére már most újból rendeztessék, erre csakis olyan megoldás áll nyitva, mely az államkincstár közvetlen, vagy közvetett igénybevétele nélkül, kizárólag a fenntartók anyagi forrásaira támaszkodik. Tehát bármely kántori járandóságnak a beszámítás alóli kivonása csakis abban az esetben volna keresztül vihető, ha a fenntartó a tisztán tanítói járandóságot saját anyagi forrásaiból ugyanolyan mértékben felemelné.

Közgyűlésünk a közölt miniszteri átíratot sajnálatos kénytelenséggel és annak nyomatékos hangsúlyozásával veszi tudomásul, hogy az ország közismert mostoha pénzügyi helyzetére tekintettel ideiglenesen nem kívánja jelenleg a kérdés igazságos megoldását forszírozni, de mivel kétségen felül áll, hogy ez a miniszteri rendelkezés specializált különleges funkciók ellenértéke gyanánt fundált alapokat von el eredeti rendeltetése céljaitól,

a kérdést felszinen kívánja továbbra is tartani és annak radikális megoldását csupán az ország pénzügyi helyzetének javulása idejére odázza el.

Egyetemleges rendelkezés szükségét fenntartani nem látja, mert nem tartaná megokoltnak, hogy az egyházak a kántori teendők végzéseért egyszer már megállapított javadalmaknak újabb és ismételt kiszolgáltatására köteleztessenek, felhívja azonban méltányosságból a kántortanítói állást fenntartó egyházakat, hogy anyagi erejükhöz mértent a kántori speciális funkciók végzésének némi ellenszolgáltatásáért valamelyes külön díjazás folyósításáról gondoskodjanak.

Ha pedig a jövőben új kántortanítói állás szervezletnek, utasítatnak az egyházak, hogy az állás javadalmát külön kántori és külön tanítói díjlevéllel biztosítsák, nehogy az eredetileg kántori javadalom elválaszthatatlanság címén konfiskáltassék.

Atyafiságos szeretettel

Debrecen, 1924. évi október hó 23.

Révész,
püspök-h.

2989/1924. szám.

Körlevél

a nagytiszteletű Esperes urakhoz.

Egyházkerületünk folyó évi szeptember hó 25. s következő napjain tartott közgyűlésében hozott 233. számú határozatát tudomásul vétel és további megfelelő alkalmazkodás végett alább közlöm.

Kivonat

a tiszántúli református egyházkerület 1924. évi szeptember hó 25. s következő napjain Debrecenben tartott közgyűlésének jegyzőkönyvéből.

233. szám.

A középszabolcsi egyházmegye 1924 április hó 9-én tartott közgyűlése 28. sz. határozatával utasítást kér azon tanítói állások díjleveleinek kiállítására nézve, amely állásoknál az iskolafenntartó a 122,000—1922. sz. VKM. reviziós rendelet alapján — a fizetéskiegészítő államsegélyek megvonásával — arra köteleztettek, hogy az 1893-ik évi javadalmi jegyzőkönyvekben feltüntetett természetbeni javadalmi tételeket, még ha azok időközben megváltás tárgyává tettek is, újra természetben, vagy a mai teljes értékben szolgáltatassák ki és ily módon a tanítói állások terhe teljes egészében az iskolafenntartókra hárul.

Közgyűlésünknek nem áll módjában a tagadhatatlanul sérelmes 122,000—1922. számú VKM. reviziós rendelet intézkedéseinek bármiféle megváltoztatása, ennél fogva a kényszerítő körülmények hatása alatt egyebet nem tehet, mint hangsúlyozásával annak, hogy ezen rendelet intézkedései súlyos ellentétben állanak egyházi történeink VII. t.-c. 34. §-ában biztosított autonómikus intézkedési jogainkkal, utasítja azon iskolafenntartó egyházakat, melyek a fizetéskiegészítő államsegély megvonásával az 1893-ik évi javadalmi jegyző-

könyvben szerepelt természetbeni járandóságok visszaállítására köteleztettek, hogy az 1893-ik évben érvényben volt tanítói díjleveleket, a tankötelesek által fizetett tandíjak kihagyásával, állítsák vissza.

Új tanítói díjlevelek kiállítása módjára nézve közgyűlésünk, összhangban a 177,600—1922. sz. VKM. rendelet vonatkozó intézkedéseivel, a következőket rendeli:

1. Természetbeni lakás esetében feltüntetendő, hogy a lakás hány és mily célra szolgáló helyiségből áll.

Miféle melléképületek és milyen kiterjedésű kert és udvar tartoznak hozzá. Megjelölendő az épület, melyben a lakás van (utca, házszám), illetve a telek helyrajzi száma.

Ha természetbeni lakás nincs, az a következőképpen vezetendő be: A mindenkor törvényes lakbér. A lakásilletmény értéke a be nem számítható járandóságok rovatába jegyzendő be.

2. A javadalom minden egyes tétele a díjlevélben akként jelölendő meg, hogy világosan kitűnjék, vajjon az természetbeni szolgáltatás-e, vagy valamely természetbeni szolgáltatásnak a folyó árak szerint változó készpénz egyenértéke.

Földjárandóságoknál feltüntetendő azok pontos helyrajzi száma, terjedelme kat. holdakban és négyszögölekben, valamint a művelési ág is (szántó, rét, legelő stb.).

Terményjárandóságoknál és szolgáltatásoknál feltüntetendő azok pontos összmenyisége. Ha azonban az ily járandóságok összmenyisége nem változatlan, hanem a szolgáltatók számával növekszik vagy csökken, akkor fel kell tüntetni, hogy kik a szolgáltatók és hogy az egyes szolgáltatók mily mennyiséget kötelesek fizetni (pl. búzajárandóság minden tiszta pártól 1 véka, 36 pár után 36 véka). Természetesen a szolgáltató megközelítőleg pontos száma bejegyzendő. Ha a szolgáltatók több kategóriára oszlanak (birtokosok, zselérek, szekeres gazdák, gyalog napszámosok stb.), akik különböző kulcs szerint vesznek részt a szolgáltatásban, akkor az egyes kategóriákba tartozók száma és az általuk egyenként szolgáltatott mennyiségek külön-külön tüntetendők fel (pl. 14 birtokos à 2 véka búza = 28 véka; 8 házas zsellér à 1/2 véka = 4 véka; 24 szekeres gazda à 1 véka = 24 véka; 32 gyalog napszámos à 1/4 véka = 8 véka stb.). Amennyiben a szolgáltatás régi mértékegységben (pl. véka, öl stb.) van kifejezve, úgy annak mai hivatalos mértékegységben kifejezett mennyisége is feltüntetendő.

3. Ha valamely járandóság természetben, vagy valamely természetbeni szolgáltatás folyó árában van megállapítva, akkor a járandóság értéke az egyöntetűség kedvéért továbbra is a háborút megelőző öt év (1909—1913.) átlagos árai szerint jegyzendő be a díjlevélbe. A szolgáltatók számát azonban nem a békeévei, hanem a díjlevél kiállítását megelőző legutolsó öt év átlaga alapján kell megállapítani, még ha fizetési kötelezettségükkel hátralékban maradtak volna is.

4. A készpénzbeli járandóságok a következőleg foglalandók a díjlevélbe: a) Ha az iskolafenntartó a 122,000—1922. sz. VKM. rendelet alapján az állás helyi javadalma gyanánt tisztán készpénzt tartozik a Vallás- és közoktatásügyi miniszter által megállapított százalék erejéig biztosítani, akkor ez a következőképpen foglalandó díjlevélbe: A 122,000—1922. sz. VKM. rendelet alapján a..... sz. VKM. rendelettel megállapított ... %/o-os helyi hozzájárulás, jelenleg korona.

b) Ha egyéb természetbeni járandóságokon kívül az iskolafenntartó a %/o-ban megállapított helyi hozzájárulás kiegészítésére még készpénzt is biztosítani tartozik, akkor ez a következőleg jegyzendő be: A helyi javadalom kiegészítése a mindenkor tanítói összilletmény ... %/o-a erejéig, jelenleg korona.

5. Különös gond fordítandó arra, hogy a tisztán tanítói, a tisztán kántori és a szétválaszthatatlan kántortanítói illetmények gondosan és helyesen minősítve kerüljenek a díjlevélbe.

6. Astóladíjak és az ehez hasonló — különös kántori funkciók esetenkénti díjazásának minősülő — járandóságok (pl. dalárda vezetés stb.) a be nem számítható javadalmak közé írandók.

7. Államsegély — bármi címen van is az engedélyezve — csak jelzendő, de nem veendő érték szerint a díjlevélbe.

8. A díjlevelek mindig 4—4 egyenlő példányban állítandók ki. Csatolandók hozzá az azokat elfogadó presbiteri, illetőleg egyházközségi jegyzőkönyvi kivonatok. Aláírandók a lelkész és gondnok által és hivatalos lelkészi és gondnoki pecséttel látandók el. Törvényszerűségükhöz az egyházmegyei jóváhagyás és egyházkerületi megerősítés szükséges.

Atyafiságos szeretettel
Debrecen, 1924 évi október hó 23.

Révész,
püspökh.

3059—1924. sz.

Pályázati hirdetés.

A református egyetemes konvent tankönyv-bizottsága ezennel pályázatot hirdet a Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli Református Egyházkerület Könyvnyomda-vállalattal kötött szerződése alapján az alant felsorolt középiskolai református Vallástani kézikönyvekre, valamint református népiskolai tankönyvekre, továbbá a református egyházigazgatás körében használatos kezelési nyomtatványok tervezésére.

A kiadandó tankönyveket az ország összes református iskoláiban, a nyomtatványokat pedig valamennyi református egyházi hatóságnál és tanintézetnél használni fogják.

A pályázat nyílt s azon részt vehet minden református tankönyvíró. Pályázni lehet már nyomtatásban megjelent művel is.

A tankönyvek és vezérkönyvek a legújabb tantervek alapján készüljenek, a nyomtatványok az egyházi hatóságok érvényben levő rendelkezéseinek feleljenek meg.

A tankönyvek megszabott terjedelmét túllépni nem szabad.

A pályaművek 1925. évi május hó 1. napjáig a Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli Református Egyházkerület Könyvnyomda-vállalatánál Debrecen, adandók be.

A pályázat a következő tankönyvekre és nyomtatványokra hirdettetik:

I. Középiskolai vallástani könyvek.

a) Középiskolák:

IV. oszt.: Hit és erkölcsan, 4—5 iv.

VIII. oszt.: Apologetika, 5—6 iv.

Konfirmációi káté a középiskolák számára, 2 iv.

b) Leányközépiskolák:

III. oszt.: A keresztyénség élet- és jellemrajzokban, 4—5 iv.

c) Tanító- és tanítónőképzők:

I. oszt.: Bibliai ismertetés (Ó-szövetség), 4—5 iv.

II. oszt. Bibliai ismertetés (Új-szövetség), 4—5 iv.

II. Népiskolai tankönyvek.

ABC., fonomimikai 10 iv; írva-olvasó 7 iv.

Olvasókönyv. II. oszt. 10 iv, III. oszt. 12—13 iv, IV. oszt. 12—15 iv, V—VI. oszt. 20—22 iv, Ismétlő isk. 20—22 iv.

Beszéd- és értelemgyakorlat. II. osztály, 4—5 iv.

Magyar nyelvtan. II. oszt. 2 iv, III—IV. oszt. 3 iv, V—VI. oszt. 7 iv.

Földrajz. III. oszt. Megyei földrajzok 29 féle, egyenként 2—2 és fél iv, IV. oszt. 3—4 iv, V—VI. oszt. 5—6 iv.

Számítan. I. oszt. 2 iv, II. oszt. 3 iv, III. osztály 3—4 iv, IV. oszt. 3—4 iv, V—VI. osztály 4 iv.

Történclem. V—VI. osztály, 5—6 iv.

Természetráajz (képes), III. oszt. 2—3 iv.

Természettan és vegytan. V—VI. osztály, 5—6 iv.

Egészségtan. V—VI. oszt., 2 iv.

Gazdaságtan. V—VI. oszt., 4—5 iv.

Alkotmánytan. V—VI. oszt. 3—4 iv.

Vallástan. II. oszt. Bibliai történetek 1 és fél iv, III—IV. oszt. Ugyanaz 4 iv, V. oszt. Egyháztörténet 3—4 iv, VI. oszt. Hit- és erkölcsan 3—4 iv, I—VI. oszt. (összevont) 4—5 iv.

III. Népiskolai vezérkönyvek.

Vallásoktatás vezérkönyve. I—V. osztály, 8—10 iv.

Beszéd- és értelemgyakorlat vezérkönyve. 4—5 iv.

Számítan vezérkönyv. I—VI. oszt. 7—8 iv.

Nyelvtani vezérkönyv. II—VI. osztály, 6—8 iv.

IV. Nyomtatványok.

Egyháziátogatási jegyzőkönyv, Családi értesítő, Születési és kereszteleési anyakönyvi kivonat, Házassági anyakönyvi kivonat, Beléptettek anyakönyvi kivonata, Kiléptettek anyakönyvi kivonata, Születési és kereszteleési anyakönyv, Házassági anyakönyv. Halotti anyakönyv, Beléptettek anyakönyve, Kiléptettek anyakönyve, Konfirmációi anyakönyv, Iskolaátogatási jegyzőkönyv, Szavazati lap, Iktatókönyv, Konfirmációi emléklap, Gondnoki számadás (bevétel-kiadási napló), Tankötelességek naplója, Felvételi napló, Előmeneteli és másolási napló, Haladási napló, Választási névjegyzék, Egyházi adókönyv, Egyházi adókönyvecske, Egyházi adóalap, Elemi iskolai végbizonyítvány, Elemi iskolai bizonyítvány, Egyházi nyugta, Egyházi ellen nyugta, Népiskolai értesítő-könyvecske.

A pályaműveket az egyetemes konvent tankönyvbizottsága által felkért bírálók fogják megbíralni.

A pályadíjnyertes mű a Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli Református Egyházkerület Könyvnyomda-vállalata tulajdonába megy át. A díjnyertes mű szerzője középiskolai tankönyvek után nyomtatott ívenként 40, népiskolai tankönyvek után nyomtatott ívenként 30 aranykorona díjazásban részesül. A közigazgatási nyomtatványok pályadíja 175 aranykorona.

A díjat nem nyert pályaművek szerzőiknek — költségükre — visszaküldetnek.

Budapest, 1924 október 25-én.

A református egyetemes konvent tankönyvbizottsága.

Gróf Degenfeld József,
elnök.

Pályázat.

Tiszabecsi református egyház pályázatot hirdet kántortanítói állásra. Javadalom: Lakás melléképületekkel és kert természetben; 10 hold szántó 1200 □-ölével; 2 kat. hold 859 □-öl kaszáló; 774 □-öl kenderföld; 34 köböl búza; 8 öl tűzifa; egy drb. sertés- és egy drb. marha legelő; a temető $\frac{1}{3}$ -ának kaszálási joga s az ott levő gyümölcsfák termésének $\frac{1}{3}$ -a; tandíj 200 korona; munkaváltság 19 korona; stóla; esetleges államsegély. Földek adóját egyház fizeti. Díjlevél változtatás folyamatban van, megerősítés esetén megválasztott kántortanító azt köteles elfogadni.

Kötelessége: A presbiterium által kijelölt osztályoknak és fiú ismétlősöknek a tiszántúli református egyházkerület által megállapított tanterv

szerint tanítása; az összes kántori teendők végzése; kanonikus órákon és lelkész akadályoztatása esetén szószéki szolgálat; konfirmandusok előkészítése; belmisszió munkában segédkezés; egyházi jegyzőség; dalárda szervezése és vezetése. Személyes megjelenés előnyös. Kommun és oláh megszállás alatti viselkedés igazolandó. Beruházás címen az elődnek 1.000.000 korona fizetendő, valamint 10 vékás löhere föld 1925. évi fele termése szintén az elődöt illeti. Az állás a választás jogerőre emelkedése után azonnal elfoglalandó. Pályázati határidő a „Néptanítók Lapja”-ban megjelent hirdetés után 8 nap. Pályázati kérvények a lelkészi hivatalhoz (Tiszabecs) küldendők.

Tiszabecs, 1924 október 20.

Református iskolaszék.

Pályázat nevelői, segédlelkészi állásra.

Kötelessége 2 második és 2 negyedik magántanuló gimnázista tanítása. Kizárólag vasárnapi, ünnepi istentiszteletek végzése a téli hónapok alatt.

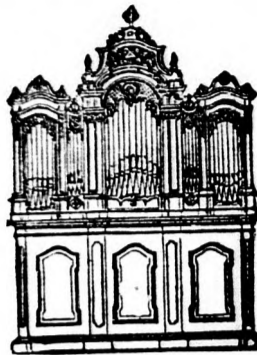
Javadalmazása: lakás teljes ellátás és havi 2 mm. búza.

Segédlelkészi teendők ellátás díjazása szóbeli megegyezés szerint. Hegdüt vagy zongorát tanítók előnyben részesülnek, s ezét külön díjaztatnak. Állás november 15-én foglalandó el. Pályázatok november 8-ig „Református lelkészi hivatal Tiszadob” címre küldendők.

FITTLER SÁNDOR

orgona-, orgonasíp- és harmónium készítő vállalata

PESTERZSÉBET, Erzsébet-u. 23.

Készít elsőrangú modern gépezetes és légnymású, tartós, nemeshangú

új orgonákat

művészi kivitelben.

Hadiélokra elrekviráit és egyéb

orgonasípok

speciális készítése és szállítás.

Vállalja régi orgonák légnymású rendszerre való átalakítását, kibővítést, javítását, tisztítását és szakszerű újra hangolását, valamint

orgonák évi jókarban tartását.

Villamos fűjtató berendezések készítése.

Szívó és nyomó rendszerű harmoniumok készítése, javítása és hangolása. — Minden munkáért jótállást vállalok. — Felvilágosítással, tervezettel és költségvetéssel készséggel szolgálok — Munkám szakszerű végzését és pontosságát több egyház ajánlólevelével tudom igazolni.

ALAPÍTTATÓ IT 1910-BEN

Egyházkerületi elemi iskolai tankönyvek,

papirok, írószerek, tollak, tinták, ceruzák, kréták, palatáblák, szivacsok és minden egyéb iskolai író- és rajzeszközök óriási választékban kaphatók.

Irkák közül különösen ajánljuk a kiváló finom papíron készült és nagyon olcsó

4 és 6 lapos „MÉLIUSZ” irkáinkat.

ZSOLTÁRKIADVÁNYAINK

iskolai alakja minden kötésben kapható.

Kiadásunkban most jelent meg a zsinat által kötelező használatra elrendelt

Temetési énekek a magyar reformátusok használatára

a zsinat által megállapított szöveggel és dallamokkal.

Ára kemény papírkötésben K 6000.—, félvászonkötésben K 8000.—. Továbbá

Temetési énekek a magyar hívők, énekvezérek, iskolák és dalos egyesületek használatára

a zsinat által megállapított szövegekkel és dallamokkal, vegyeskarra (orgona, harmonium, zongora) és férfikarra. Ára kemény papírkötésben K 12.000.—, félvászonkötésben K 14.000.—.

Tankönyvekből és írószerekből az egyházaknak és iskoláknak 10% engedményt adunk.

„MÉLIUSZ” könyvkereskedés, Debrecen.

Debreczen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda vállalata.

Kivonat

a tiszántúli református egyházkerület Debrecenben 1924. július hó 24. napján tartott rk. ib. gyűlése jegyzőkönyvéből.

164. szám.

A koll. gt. 223—924. sz végzésével a gimnáziumi és tanítóképző-intézeti iskolai díjakat állapítja meg.

Egyházkerületünk.....; a felügyelői nyugdíjárulékot, valamint a felügyeleti díjat az egyházkerület összes középiskoláira nézve 2—2 aranykoronában, együtt 4 aranykoronában szabja meg.

Debrecen, 1924. évi október hó 23.

Révész,
püspök-h.

2990—1924. szám.

Körlevél

a nagytiszteletű Esperes urakhoz.

Egyházkerületünknek folyó évi szeptember hó 25-én tartott közgyűlésében hozott 222. sz. határozatát alább közlöm.

Kivonat

a tiszántúli református egyházkerület 1924. évi szeptember hó 25. s következő napjain Debrecenben tartott közgyűlésének jegyzőkönyvéből.

222. szám.

Az Egyetemes konvent elnöksége tudomásvétel és esetleges további intézkedés végett megküldi a Vallás- és Közoktatásügyi miniszternek a kántori illetmények tanítói javadalomba való beszámítása tárgyában 142,141—1923. VIII. c. szám alatt kelt átíratat. Ezen átírat szerint a kántortanítói állomásokon a kántori illetmények — eltekintve a stóllák és speciálisan kántori funkciók *esetenkénti díjazásának* minősülő járandóságoktól — tanítói illetményekül számíttatnak be az iskolafenntartó terhére megállapított helyi hozzájárulás összegébe. Ez a rendelkezés mindaddig megmásíthatatlan, míg az ország pénzügyi helyzetében lényeges javulás nem áll be. Amennyiben azonban az Egyetemes Egyház szükségesnek tartaná, hogy a kántori díjazás kérdése a kántortanítók előnyére már most újból rendeztessék, erre csakis olyan megoldás áll nyitva, mely az államkincstár közvetlen, vagy közvetett igénybevétele nélkül, kizárólag a fenntartók anyagi forrásaira támaszkodik. Tehát bármely kántori járandóságnak a beszámítás alóli kivonása csakis abban az esetben volna keresztül vihető, ha a fenntartó a tisztán tanítói járandóságot saját anyagi forrásaiból ugyanolyan mértékben felemelné.

Közgyűlésünk a közölt miniszteri átíratot sajnálatos kénytelenséggel és annak nyomatékos hangsúlyozásával veszi tudomásul, hogy az ország közismert mostoha pénzügyi helyzetére tekintetből ideiglenesen nem kívánja jelenleg a kérdés igazságos megoldását forszírozni, de mivel kétségen felül áll, hogy ez a miniszteri rendelkezés specializált különleges funkciók ellenérteke gyanánt fundált alapokat von el eredeti rendeltetése céljaitól,

a kérdést felszinen kívánja továbbra is tartani és annak radikális megoldását csupán az ország pénzügyi helyzetének javulása idejére odázza el.

Egyetemleges rendelkezés szükségét fenforogni nem látja, mert nem tartaná megokoltnak, hogy az egyházak a kántori teendők vézéseért egyszer már megállapított javadalmaknak újabb és ismételt kiszolgáltatására köteleztessenek, felhívja azonban méltanyosságból a kántortanítói állást fenntartó egyházakat, hogy anyagi erejükhöz mérten a kántori speciális funkciók végzésének némi ellenszolgáltatásáért valamelyes külön díjazás folyósításáról gondoskodjanak.

Ha pedig a jövőben új kántortanítói állás szervezetnek, utasítatnak az egyházak, hogy az állás javadalmát külön kántori és külön tanítói díjlevéllel biztosítsák, nehogy az eredetileg kántori javadalom elválaszthatatlanság címén konfiskáltassék.

Atyafiságos szeretettel

Debrecen, 1924. évi október hó 23.

Révész,
püspök-h.

2989/1924. szám.

Körlevél

a nagytiszteletű Esperes urakhoz.

Egyházkerületünk folyó évi szeptember hó 25. s következő napjain tartott közgyűlésében hozott 233. számú határozatát tudomásul vétel és további megfelelő alkalmazkodás végett alább közlöm.

Kivonat

a tiszántúli református egyházkerület 1924. évi szeptember hó 25. s következő napjain Debrecenben tartott közgyűlésének jegyzőkönyvéből.

233. szám.

A középszabolcsi egyházmegye 1924 április hó 9-én tartott közgyűlése 28. sz. határozatával utasítást kér azon tanítói állások díjleveleinek kiállítására nézve, amely állásoknál az iskolafenntartó a 122,000—1922. sz. VKM. revíziós rendelet alapján — a fizetéskiegészítő államsegélyek megvonásával — arra köteleztettek, hogy az 1893-ik évi javadalmi jegyzőkönyvekben feltüntetett természetbeni javadalmi tételeket, még ha azok időközben megváltás tárgyává tettek is, újra természetben, vagy a mai teljes értékben szolgáltatassák ki és ily módon a tanítói állások terhe teljes egészében az iskolafenntartókra hárul.

Közgyűlésünknek nem áll módjában a tagadhatatlanul sérelmes 122,000—1922. számú VKM. revíziós rendelet intézkedéseinek bármiféle megváltoztatása, ennél fogva a kényszerítő körülmények hatása alatt egyebet nem tehet, mint hangsúlyozásával annak, hogy ezen rendelet intézkedései súlyos ellentétben állanak egyházi történeink VII. t.-c. 34. §-ában biztosított autonómikus intézkedési jogainkkal, utasítja azon iskolafenntartó egyházakat, melyek a fizetéskiegészítő államsegély megvonásával az 1893-ik évi javadalmi jegyző-

könyvben szerepelt természetbeni járandóságok visszaállítására köteleztettek, hogy az 1893-ik évben érvényben volt tanítói díjleveleket, a tanítótelesek által fizetett tandíjak kihagyásával, állítsák vissza.

Új tanítói díjlevelek kiállítása módjára nézve közgyűlésünk, összhangban a 177,600—1922. sz. VKM. rendelet vonatkozó intézkedéseivel, a következőket rendeli:

1. Természetbeni lakás esetében feltüntetendő, hogy a lakás hány és mily célra szolgáló helyiségből áll.

Miféle melléképületek és milyen kiterjedésű kert és udvar tartoznak hozzá. Megjelölendő az épület, melyben a lakás van (utca, házsám), illetve a telek helyrajzi száma.

Ha természetbeni lakás nincs, az a következőképpen vezetendő be: A mindenkori törvényes lakbér. A lakásilletmény értéke a be nem számítható járandóságok rovatába jegyzendő be.

2. A javadalom minden egyes tétele a díjlevélben akként jelölendő meg, hogy világosan kitűnjék, vajjon az természetbeni szolgáltatás-e, vagy valamely természetbeni szolgáltatásnak a folyó árak szerint változó készpénz egyenértéke.

Földjárandóságoknál feltüntetendő azok pontos helyrajzi száma, terjedelme kat. holdakban és négyszögölekben, valamint a művelési ág is (szántó, rét, legelő stb.).

Terményjárandóságoknál és szolgáltatásoknál feltüntetendő azok pontos összmenyisége. Ha azonban az ily járandóságok összmenyisége nem változatlan, hanem a szolgáltatók számával növekszik vagy csökken, akkor fel kell tüntetni, hogy kik a szolgáltatók és hogy az egyes szolgáltatók mily mennyiséget kötelesek fizetni (pl. búzajárandóság minden tiszta pártól 1 véka, 36 pár után 36 véka). Természetesen a szolgáltató megközelítőleg pontos száma bejegyzendő. Ha a szolgáltatók több kategóriára oszlanak (birtokosok, zselérek, szekeres gazdák, gyalog napszámosok stb.), akik különböző kulcs szerint vesznek részt a szolgáltatásban, akkor az egyes kategóriákba tartozók száma és az általuk egyenként szolgáltatott mennyiségek külön-külön tüntetendők fel (pl. 14 birtokos a 2 véka búza = 28 véka; 8 házas zsellér a $\frac{1}{3}$ véka = 4 véka; 24 szekeres gazda a 1 véka = 24 véka; 32 gyalog napszámos a $\frac{1}{4}$ véka = 8 véka stb.). Amennyiben a szolgáltatás régi mértékegységben (pl. véka, öl stb.) van kifejezve, úgy annak mai hivatalos mértékegységben kifejezett mennyisége is feltüntetendő.

3. Ha valamely járandóság természetben, vagy valamely természetbeni szolgáltatás folyó árában van megállapítva, akkor a járandóság értéke az egyöntetűség kedvéért továbbra is a háborút megelőző öt év (1909—1913.) átlagos árai szerint jegyzendő be a díjlevélbe. A szolgáltatók számát azonban nem a békeévei, hanem a díjlevél kiállítását megelőző legutolsó öt év átlaga alapján kell megállapítani, még ha fizetési kötelezettségükkel hátralékban maradtak volna is.

4. A készpénzbeli járandóságok a következőleg foglalandók a díjlevélbe: a) Ha az iskola-fenntartó a 122,000—1922. sz. VKM. rendelet alapján az állás helyi javadalma gyanánt tisztán készpénzt tartozik a Vallás- és közoktatásügyi miniszter által megállapított százalék erejéig biztosítani, akkor ez a következőképpen foglalandó díjlevélbe: A 122,000—1922. sz. VKM. rendelet alapján a.....sz. VKM. rendelettel megállapított ... % -os helyi hozzájárulás, jelenleg korona.

b) Ha egyéb természetbeni járandóságokon kívül az iskolafenntartó a % -ban megállapított helyi hozzájárulás kiegészítésére még készpénzt is biztosítani tartozik, akkor ez a következőleg jegyzendő be: A helyi javadalom kiegészítése a mindenkori tanítói összilletmény ... % -a erejéig, jelenleg korona.

5. Különös gond fordítandó arra, hogy a tisztán tanítói, a tisztán kántori és a szétválaszthatatlan kántortanítói illetmények gondosan és helyesen minősítve kerüljenek a díjlevélbe.

6. A stóladíjak és az ehez hasonló — különös kántori funkciók esetenkénti díjazásának minősülő — járandóságok (pl. dalárda vezetés stb.) a be nem számítható javadalmak közé irandók.

7. Államsegély — bármi címen van is az engedélyezve — csak jelzendő, de nem veendő érték szerint a díjlevélbe.

8. A díjlevelek mindig 4—4 egyenlő példányban állítandók ki. Csatolandók hozzá az azokat elfogadó presbiteri, illetőleg egyházközségi jegyzőkönyvi kivonatok. Aláírandók a lelkész és gondnok által és hivatalos lelkészi és gondnoki pecséttel látandók el. Törvényszerűségükhöz az egyházmegyei jóváhagyás és egyházkerületi megerősítés szükséges.

Atyafiságos szeretettel
Debrecen, 1924. évi október hó 23.

Révész,
püspök.

3059—1924. sz.

Pályázati hirdetés.

A református egyetemes konvent tankönyv-bizottsága ezennel pályázatot hirdet a Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli Református Egyházkerület Könyvnyomda-vállalattal kötött szerződése alapján az alatt felsorolt középiskolai református Vallásitanítási kézikönyvekre, valamint református népiskolai tankönyvekre, továbbá a református egyházigazgatás körében használatos kezelési nyomtatványok tervezésére.

A kiadandó tankönyveket az ország összes református iskoláiban, a nyomtatványokat pedig valamennyi református egyházi hatóságnál és tanintézetnél használni fogják.

A pályázat nyílt s azon részt vehet minden református tankönyvíró. Pályázni lehet már nyomtatásban megjelent művel is.

A tankönyvek és vezérkönyvek a legújabb tantervek alapján készüljenek, a nyomtatványok az egyházi hatóságok érvényben levő rendelkezéseinek feleljenek meg.

A tankönyvek megszabott terjedelmét túllépni nem szabad.

A pályaművek 1925. évi május hó 1. napjáig a Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli Református Egyházkerület Könyvnyomda-vállalatánál Debrecen, adandók be.

A pályázat a következő tankönyvekre és nyomtatványokra hirdettetik:

I. Középiskolai vallástani könyvek.

a) Középiskolák:

IV. oszt.: **Hit és erkölcstan**, 4—5 iv.

VIII. oszt.: **Apologetika**, 5—6 iv.

Konfirmációi káté a középiskolák számára, 2 iv.

b) Leányközépiskolák:

III. oszt.: **A keresztyénség élet- és jellemrajzokban**, 4—5 iv.

c) Tanító- és tanítónőképzők:

I. oszt.: **Bibliai ismertetés (Ó-szövetség)**, 4—5 iv.

II. oszt. **Bibliai ismertetés (Új-szövetség)**, 4—5 iv.

II. Népiskolai tankönyvek.

ABC., fonomimikai 10 iv; írva-olvasó 7 iv.

Olvasókönyv. II. oszt. 10 iv, III. oszt. 12—13 iv, IV. oszt. 12—15 iv, V—VI. oszt. 20—22 iv, Ismétlő isk. 20—22 iv.

Beszéd- és értelemgyakorlat. II. osztály, 4—5 iv.

Magyar nyelvtan. II. oszt. 2 iv, III—IV. oszt. 3 iv, V—VI. oszt. 7 iv.

Földrajz. III. oszt. Megyei földrajzok 29 féle, egyenként 2—2 és fél iv, IV. oszt. 3—4 iv, V—VI. oszt. 5—6 iv.

Számítan. I. oszt. 2 iv, II. oszt. 3 iv, III. osztály 3—4 iv, IV. oszt. 3—4 iv, V—VI. osztály 4 iv.

Történelem. V—VI. osztály, 5—6 iv.

Természetrajz (képes), III. oszt. 2—3 iv.

Természettan és vegytan. V—VI. osztály, 5—6 iv.

Egészségtan. V—VI. oszt., 2 iv.

Gazdaságtan. V—VI. oszt., 4—5 iv.

Alkotmánytan. V—VI. oszt. 3—4 iv.

Vallástan. II. oszt. Bibliai történetek 1 és fél iv, III—IV. oszt. Ugyanaz 4 iv, V. oszt. Egyháztörténet 3—4 iv, VI. oszt. Hit- és erkölcstan 3—4 iv, I—VI. oszt. (összevont) 4—5 iv.

III. Népiskolai vezérkönyvek.

Vallásoktatás vezérkönyve. I—V. osztály, 8—10 iv.

Beszéd- és értelemgyakorlat vezérkönyve. 4—5 iv.

Számtani vezérkönyv. I—VI. oszt. 7—8 iv.

Nyelvtani vezérkönyv. II—VI. osztály, 6—8 iv.

IV. Nyomtatványok.

Egyháziátogatási jegyzőkönyv, Családi értesítő, Születési és kereszteleési anyakönyvi kivonat, Házassági anyakönyvi kivonat, Belépettek anyakönyvi kivonata, Kilépettek anyakönyvi kivonata, Születési és kereszteleési anyakönyv, Házassági anyakönyv, Halotti anyakönyv, Belépettek anyakönyve, Kilépettek anyakönyve, Konfirmációi anyakönyv, Iskolaátogatási jegyzőkönyv, Szavazati lap, Iktatókönyv, Konfirmációi emléklap, Gondnoki számadás (bevétel-kiadási napló), Tankötelesek naplója, Felvételi napló, Előmeneteli és mulasztási napló, Haladási napló, Választási névjegyzék, Egyházi adófökönyv, Egyházi adókönyvecske, Egyházi adóalap, Elemi iskolai végbizonyítvány, Elemi iskolai bizonyítvány, Egyházi nyugta, Egyházi ellen nyugta, Népiskolai értesítő-könyvecske.

A pályaműveket az egyetemes konvent tankönyvbizottsága által felkért bírálók fogják megbírálni.

A pályadíjnyertes mű a Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli Református Egyházkerület Könyvnyomda-vállalata tulajdonába megy át. A díjnyertes mű szerzője középiskolai tankönyvek után nyomtatott ívenként 40, népiskolai tankönyvek után nyomtatott ívenként 30 aranykorona díjazásban részesül. A közigazgatási nyomtatványok pályadíja 175 aranykorona.

A díjat nem nyert pályaművek szerzőiknek — költségükre — visszaküldetnek.

Budapest, 1924 október 25-én.

A református egyetemes konvent tankönyvbizottsága.

Gróf Degenfeld József,
elnök.

Pályázat.

Tiszabecsi református egyház pályázatot hirdet kántortanítói állásra. Javadalom: Lakás melléképületekkel és kert természetben; 10 hold szántó 1200 □-ölel; 2 kat. hold 859 □-öl kaszáló; 774 □-öl kenderföld; 34 köböl búza; 8 öl tűzifa; egy drb. sertés- és egy drb. marha legelő; a temető $\frac{1}{3}$ -ának kaszálási joga s az ott levő gyümölcsfák termésének $\frac{1}{3}$ -a; tandíj 200 korona; munkaváltság 19 korona; stóla; esetleges államségély. Földek adóját egyház fizeti. Díjlevél változtatás folyamatban van, megerősítés esetén megválasztott kántortanító azt köteles elfogadni.

Kötelessége: A presbiterium által kijelölt osztályoknak és fiú ismétlősöknek a tiszántúli református egyházkerület által megállapított tanterv

szerint tanítása; az összes kántori teendők végzése; kanonikus órákon és lelkész akadályoztatása esetén szószéki szolgálat; konfirmandusok előkészítése; belmisszió munkában segédkezés; egyházi jegyzőség; dalárda szervezése és vezetése. Személyes megjelenés előnyös. Kommun és oláh megszállás alatti viselkedés igazolandó. Beruházás címen az elődnek 1.000.000 korona fizetendő, valamint 10 vékás löhere föld 1925. évi fele termése szintén az elődöt illeti. Az állás a választás jogörőre emelkedése után azonnal elfoglalandó. Pályázati határidő a „Néptanítók Lapja”-ban megjelent hirdetés után 8 nap. Pályázati kérvények a lelkészi hivatalhoz (Tiszabecs) küldendők.

Tiszabecs, 1924 október 20.

Református iskolaszék.

Pályázat nevelői, segédlelkészi állásra.

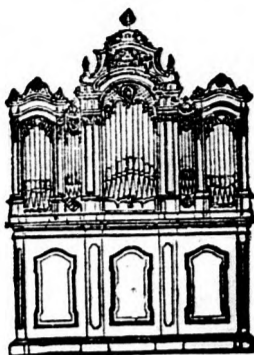
Kötelessége 2 második és 2 negyedik magántanuló gimnázista tanítása. Kizárólag vasárnapi, ünnepi istentiszteletek végzése a téli hónapok alatt.

Javadalmazása: lakás teljes ellátás és havi 2 mm. búza.

Segédlelkészi teendők ellátás díjazása szóbeli megegyezés szerint. Hegedűt vagy zongorát tanítók előnyben részesülnek, s ezért külön díjaztatnak. Állás november 15-én foglalandó el. Pályázatok november 8-ig „Református lelkészi hivatal Tiszadob” címre küldendők.

FITTLER SÁNDOR

orgona-, orgonasíp- és harmónium készítő vállalata
PESTERZSÉBET, Erzsébet-u. 23.

Készít elsőrangú modern gépezetes és légnymású, tartós, nemeshangú

új orgonákat
művészi kivitelben.

Hadiceleokra elrekvirált és egyéb

orgonasípok
speciális készítése és szállítás.

Vállalja régi orgonák légnymású rendszerre való átalakítását, kibővítést, javítását, tisztítását és szakszerű újra hangolását, valamint

orgonák évi jókarban tartását.

Villamos fűjtató berendezések készítése.

Szívó és nyomó rendszerű harmoniumok készítése, javítása és hangolása. — Minden munkáért jótállást vállalok. — Felvilágosítással, tervszellettel és költségvetéssel készséggel szolgálok — Munkám szakszerű végzését és pontosságát több egyház ajánlólevelével tudom igazolni.

ALAPÍTTATOTT 1910-BEN

Egyházkerületi elemi iskolai tankönyvek,

papirokról, írószerek, tollak, tinták, ceruzák, kréták, palatáblák, szivacsok és minden egyéb iskolai író- és rajzeszközök óriási választékban kaphatók.

Irkák közül különösen ajánljuk a kiváló finom papíron készült és nagyon olcsó

4 és 6 lapos „**MÉLIUSZ**” irkáinkat.

ZSOLTÁRKIADVÁNYAINK

iskolai alakja minden kötésben kapható.

Kiadásunkban most jelent meg a zsinat által kötelező használatra elrendelt **Temetési énekek a magyar reformátusok használatára** a zsinat által megállapított szöveggel és dallamokkal.

Ára kemény papírkötésben K 6000.—, félvászonkötésben K 8000.—. Továbbá

Temetési énekek a magyar hívők, énekvezérek, iskolák és dalos egyesületek használatára

a zsinat által megállapított szövegekkel és dallamokkal, vegyeskarra (orgona, harmonium, zongora) és férfikarra. Ára kemény papírkötésben K 12.000.—, félvászonkötésben K 14.000.—.

Tankönyvekből és írószerekből az egyházaknak és iskoláknak 10% engedményt adunk.

„MÉLIUSZ” könyvkereskedés, Debrecen.

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata.